

VI Lenin

Socialism och anarkism

Arbetardeputeradesovjetens exekutivkommitté beslöt igår, den 23 november, att avslå anarkisternas anhållan att få bli representerade i exekutivkommittén och arbetardeputeradesovjeten. Detta beslut har exekutivkommittén själv motiverat på följande sätt: ”1) I hela den internationella praktiken har det aldrig förekommit, att kongresser och socialistiska konferenser låtit representanter för anarkisterna delta, eftersom de inte erkänner den politiska kampen som medel för att nå sina ideal; 2) endast ett parti kan vara representerat, men anarkisterna är inget parti.”

Vi anser exekutivkommitténs beslut vara ett i högsta grad riktigt steg, som har en väldig såväl principiell som praktisk-politisk betydelse. Om arbetardeputeradesovjeten betraktades som ett arbetarparlament eller som ett organ för proletariats självstyrelse, så skulle vägran att ta med anarkisterna naturligtvis vara oriktig. Hur ytterst obetydligt anarkisternas inflytande bland våra arbetare (lyckligtvis) än är, så har de dock otvivelaktigt ett visst antal arbetare på sin sida. Om anarkisterna utgör ett parti eller en organisation, en grupp eller ett fritt förbund av meningsfränder, det är en formell fråga utan någon allvarlig principiell betydelse. Slutligen: när anarkisterna, som förnekar den politiska kampen, själva anhåller om att få komma in i en institution som för denna kamp, visar denna skriande inkonsekvens naturligtvis än en gång hur vacklande anarkisternas världsåskådning och taktik är. Men man kan givetvis inte utesluta någon ur ett ”parlament” eller ett ”självstyrelseorgan” för hans vacklans skull.

Exekutivkommitténs beslut tycks oss vara fullt riktigt och på intet sätt i motsättning till denna institutions uppgifter, dess karaktär och sammansättning. Arbetardeputeradesovjeten är inget arbetarparlament och inget organ för proletär självstyrelse, överhuvudtaget inget självstyrelseorgan, utan en kamporganisation för att uppnå bestämda mål.

Till denna kamporganisation hör på grund av en temporär, oskriven kampöverenskommelse: representanter för Rysslands socialdemokratiska arbetarparti (den proletära socialismens parti), för ”socialistrevolutionärernas” parti (representanter för den småborgerliga socialismen eller den revolutionära borgerliga demokratins yttersta vänster) och slutligen många ”partilösa” arbetare. Dessa senare är dock inte partilösa i allmänhet, utan partilösa revolutionärer, ty deras sympatier ligger helt och hållet på revolutionens sida, och de kämpar för dess seger med oegennyttig entusiasm, energi och självuppoffring. Därför blir det fullkomligt naturligt att ta in också representanter för de revolutionära bönderna i exekutivkommittén.

På grund av sakens natur är arbetardeputeradesovjeten ett icke formellt fastställt, brett kampförbund mellan socialister och revolutionära demokrater, varvid naturligtvis den ”partilösa revolutionismen” täcker en hel rad övergångsstadier mellan de förra och de senare. Det är uppenbart att ett sådant förbund är nödvändigt för att kunna genomföra politiska strejker och andra, aktivare former av kampen för aktuella demokratiska krav, som den väldiga folkmajoriteten har erkänt och godtagit. I ett sådant förbund blir anarkisterna inte ett plus utan ett minus, de kommer endast att införa desorganisation och därmed försvaga den gemensamma anstormningens styrka; för dem är de politiska omdaningarnas nödvändighet och betydelse fortfarande ”en stridsfråga”. Det är ur vår demokratiska revolutions synpunkt och i dess intresse absolut nödvändigt att utesluta anarkisterna från det kampförbund, som så att säga genomför denna revolution. I ett kampförbund finns det plats endast för dem, som kämpar för detta förbunds mål. Och även om exempelvis ”kadeterna” eller ”rättsordningens parti” skulle värva några hundra arbetare var till sina organisationer i Petersburg, skulle

arbetardeputeradesovjetens exekutivkommitté knappast öppna dörrarna för dylika organisationers representanter.

Som förklaring till sitt beslut hänvisar exekutivkommittén till praktiken vid internationella socialistiska kongresser. Vi hälsar varmt denna förklaring, detta erkännande av den internationella socialdemokratins ideologiska ledning, som Petersburgs arbetardeputeradesovjets organ avger. Revolutionen i Ryssland har redan fått internationell betydelse. Revolutionens motståndare i Ryssland sammangaddar sig redan med Wilhelm II, med alla slags mörkmän, våldverkare, soldatgrobianer och utsugare i Europa mot det fria Ryssland. Vi får inte heller glömma, att en fullständig seger för vår revolution kräver förbund mellan Rysslands revolutionära proletariat och de socialistiska arbetarna i alla länder.

Det är inte för ro skull de internationella socialistiska kongresserna fattat beslut om att inte ge anarkisterna tillträde. Mellan socialismen och anarkismen ligger en hel avgrund, som den hemliga polisens provocerande agenter eller de reaktionära regeringarnas tidningslakejer förgäves försöker framställa som obefintlig. Anarkisternas världsåskådning är en borgerlig världsåskådning med insidan ut. Deras individualistiska teorier, deras individualistiska ideal står i direkt motsättning till socialismen. Deras åsikter ger inte uttryck åt framtiden för det borgerliga systemet, som med oemotståndlig kraft leder till att arbetet församhälleligas, utan åt detta systems nutid och rentav dess förflutna, den blinda tillfällighetens herravälde över den isolerade, ensamme småproducenten. Deras taktik, som inskränker sig till att förneka den politiska kampen, splittrar proletärerna och förvandlar dem i verkligheten till passiva deltagare i en eller annan borgerlig politik, ty det är omöjligt och genomförbart för arbetarna att verkligen hålla sig borta från politiken.

I den nuvarande revolutionen i Ryssland framträder uppgiften att sammansluta proletariats krafter och organisera det, att politiskt skola och fostra arbetarklassen särskilt eftertryckligt.

Ju mer svarthundreregeringen rasar, ju ivrigare dess provokatörsagenter arbetar på att underblåsa den okunniga massans låga instinkter, ju mer förtvivlat försvararna av självhärskardömet, som förruttnar levande, tillgriper försök att diskreditera revolutionen genom att organisera plundringar, pogromer och lönnmord och genom att dela ut sprit åt trasproletärer, desto viktigare blir denna organisatoriska uppgift, som framför allt faller på det socialistiska proletariats parti. Vi kommer därför att använda alla ideologiska kampmedel för att anarkisternas inflytande på de ryska arbetarna skall förbli lika obetydligt som det hittills har varit.

Skrevet den 24 november (7 december) 1905

V I Lenin, *Samlade skrifter*, 5:e ry uppl, b 12, s 129-132